

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Avgvrivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

veniale. Tamen posset esse tantus affectus ad acquirendum, vel retinendum, quod esset mortale, ut si quis propter hoc posponeret ea, quæ pertinent ad salutem animæ, non curans transgredi præcepta Dei, & ecclesiæ, & huiusmodi. Ex suo tamen genere mortale non est ex Caieta. ibi & Tho. secunda secundæ. quol. 84. artic. 4. & quol. 118. art. 4.

2^a In avaritia mortaliter peccatur, furando rem alicuius importantiæ, vel si esset parvæ importantiæ, tamē magnā iniuriā crederet per hoc facere domino rei: ut infra, furtum. §. 1. Secundo per rapinam, ex qua sequitur magna proximi iniuria, vel damnum.

Tertio, si alienū retinet inuito domino, & posset restituere, & totiens peccat, quotiens deliberat non restituere. arg. in c. sepe de resti. spoli. infra, restitutio. §. 1. Quarto, quādo non facit elemosynam in casu, quo tenetur, infra, elemosyna. §. 2.

Quinto, quando iniusto modo, ut per usuram, simoniam, meretricium, &c. uti per modū, quod est mortale peccatum, lucratur, etiam si quod acquirit, sit minimæ quantitatis. Sexto, appetendo alienam ut supra, voluntate deliberata. Nota regula, quod quando quis ita appetit divitias, vel rem aliam, taliter, quod illa esset paratus facere peccatum unū mortale, tunc mortaliter peccat: si autem nullo modo vellet Deum mortaliter offendere, talis appetitus est venialis.

3^a AVARITIA est vitium capitale, secundum quod multa vitia ordinantur ad habendas divitias, secundū S. Tho. 2. sent. d. 22. q. 2. a. 3. cuius species sunt novem, ut ponit Philosophus. 4. Ethic. & Tho. secunda secundæ. quæsti. 118. art. ult.

4^a AVARITIAE filia secundū Grego. 13. l. mor. sunt septē, videlicet prodigio, fraus, fallacia, periurium, iniquitudo, violentia, & obduratio contra misericordiam. Quando hæc sunt peccata mortalia, vide in suis titulis, vel per ea, quæ supra dicta sunt, iudica. Sub istis secundū Iſid. continetur me-

dacium, falsum testimonium, furtū, appetitus turpis lucri, rapacitas, & inhumanitas. Plura tamen alia ex hoc peccata oriuntur.

AVDACIA.

AVDACIA est passio existēs subiectivē in irascibili, quæ secundum translationem, & vsum hominum significat vitium virtuti fortitudinis oppositum per excessum, secundū Tho. secunda secundæ. quæsti. 118. Si talis excessus esset tantus, quod quis paratus esset facere contra præcepta (ut supra de avaritia dictum est) esset peccatum mortale: alias, & communiter est veniale. Et si effectū mortale faciat, ut si quis per audaciā assumeret ea ardua, quæ sibi totaliter sunt inproportionata, exponendo se periculo magno, &c. mortaliter ageret. Exponere enim se vel aliū periculo magno, ut est peccatum mortale, quod nihil magis peccatum mortale est.

AVGVRIUM.

AVGVRIUM, aruspiciū, & auspicium inter superstitiones divinationes computata, Christianæ religioni opponuntur, quibus idolatræ vrebantur, & forte adhuc aliqui observant.

2^a AVGVRES dicuntur, qui divinant à vocibus avium, seu aliorum animalium: auspices, qui ex inspectione sine expressa dæmonum invocatione: aruspices, qui divinant cum expressa dæmonum invocatione, per figuras, vel signa, quæ rebus inanimatis appareant, in visceribus animalium immolatorū in aris dæmonum, secundum Thom. secunda secundæ. quæsti. 95. arg. 3. Huiusmodi divinationes si fiant cum pacto tacito, vel expresso, cum dæmone, ut communiter fit, sunt peccatum mortale, & nō licet uti tali arte. ut supra, Ars. §. 1. Si autem hæc fierent sine superstitione, sed secundum quandam animalium naturam: ut quia cantus mergorum notat tempestatem, similiter apparitio delphinorum in mari, non esset peccatum, quia secundum naturales effectus divinant de futuris sine pacto cum dæmone, & superstitione, sed merè ex naturalibus, vel ex

lon-

longa experientia. Sed quando hæc sunt cum quibusdam obseruantijs, quæ ad talem effectum nullam habent virtutem, potest adueriti, quod sit peccatum mortale. vel quando homo nimis eis credit, vel nimis timet, putans se cogi ad opera, vel hæc pro lege suorum operum accipit, secundum Cpie. ibi, & Thom. vbi supra. Tales enim augurij seruientes, ab ecclesia sunt separandi. in cap. augurij. 24. q. 5. Nullus autem separatur ab ecclesia, nisi propter mortale igitur mortaliter peccant. infra, Superstitio. per totum. Sors per totum. Auspex ab ara dicitur, hoc est, a victimis in ara conspiciendis.

AUSTERITAS.

AUSTERITAS quandoque accipitur pro virtute temperantiae, quandoque pro vitio. Quando quis in austeritate excedit mediū, vel erga seipsum, vel alios. tunc virtus esse non potest, quia medium excedit.

QUOD enim excedit in austeritate sibi, & alijs, taliter vt natura non possit conservari, vel vt propter hoc notabilem incurrat infirmitatem, scienter mortaliter peccat: agit enim contra charitatem. Secus quando arbitratetur posse hoc facere, & facit propter bonum finem, licet decipiatur. Secundo peccat prælatus, subditis cum austeritate imperans. 46. d. ca. hoc habet. & contra hos clamat propheta, dicens: Et cum austeritate imperabatis illis. Tercio, quando sunt austeri in dispensando, & recipiendo ad misericordiam: quia si Deus benignus est, vt quid facerdos vult austerus apparere? 6. q. 7. c. alligant. Austeritas enim immoderata, nec correctionem inducit, nec salutem. c. dissoluendi. 45. d.

BALLISTA.

BALLISTARVM ars an liceat, supra, Ars. §. 6. & quomodo prohibetur ibi.

BALNEVM

BALNEA intrare pro voluptate non honesta, & pro luxuria, nunquam licet, quia peccatum est mortale,

vel veniale. Pro necessitate autem semper est licitum, etiam diebus festis. in c. peruenit. de consec. d. 1. Clericis etiam est permittum pro necessitate. in c. omnis qui. 24. q. 1.

RELEGIOSI etiam August. in regula concedit pro necessitate. Non licet viris intrare balnea cum mulieribus in c. non oportet. 81. d. & hoc propter periculum concupiscentiarum. cum autem propria muliere, sine aliorum scandalo non credo prohibitionem tenere, quia cessat ratio peccati. Et dicit ibi gl. quod si vir cum muliere extra nea ingrediatur, priuatur donatione propter nuptias: & mulier si cum extraneo ingrediatur, priuatur dote. §. inter culpas C. de re. pub. l. si.

NON licet Christiano balneare se cum Iudæo, quia est pena excommunicationis in iure. 28. q. 1. c. nullus. neque clerico sub pena depositionis: ibi in d. c. Et hoc de omni infideli intellige, secundum gloss. in cap. omnis. 24. quæst. 1.

AN præceptum dicto cap. non oportet. sit obligatum iudica iuxta dicta infra, Præceptum. §. 6.

BANNVM.

BANNITVM occidens lege concedente, non liuore vindictæ, sed tantum zelo iustitiæ, non peccat, quia est in illo casu iustitiæ minister, sicut famuli prætoris: si tamen talis sit ex rationabili causa bannitus, & tale statum si fiat, quod impune banniti possint occidi, etiam cum aliquo præmio, valet, secundum Pa. de consue. c. si. in 2. glo. in fi. Tales enim sunt hostes ciuitatis. Idem dic quando statutum, vel consuetudo dat facultatem consanguineis vindicandi mortem suorum consanguineorum, secundum Ioann. Andr. in additi. Spec. in tit. de constit. Intellige vt hoc faciant sicut ministri legis, & zelo iustitiæ. Secus autem, quando lex non concedit, sed permittit non puniendo, sicut permittit meretrices: tunc non licet, sine mortali occidere. Nec etiam licet prædictos bannitos extra terminos illius potestatis occidere, secundum Archid.

d 4

Flo.